

Posudek vedoucího bakalářské práce

Studijní program	B-SPZP Speciální pedagogika
Forma studia	bakalářské prezenční jednooborové
Název práce	Samostatný život dospělých osob s mentálním postižením
Autorka práce	Adéla Engelhartová
Vedoucí práce	PhDr. Mgr. et Mgr. Kateřina Heislerová, Ph.D.
Oponent práce	PhDr. Dana Zámečníková, Ph.D.

Téma

Téma bakalářské práce spadá do oboru speciální pedagogiky a je v souladu se studijním zaměřením autorky práce. Volbu tématu oceňuji především pro snahu autorky poukázat na důležitost zaměření pozornosti na dospělý život osob s mentálním postižením, s bližším zaměřením zájmu na jejich vztahy, možnosti pracovního uplatnění, bydlení a zaměstnání.

Cíl

Cíle vytyčené v rámci vlastního výzkumného šetření, jsou formulovány srozumitelně. Hlavní výzkumný cíl je orientován velmi obecně a míří k popisu specifik v rámci samostatného života u osob s různým stupněm mentálního postižení. Čtyři následně stanovené parciální cíle konkretizují a zužují cíl hlavní a člení oblast zkoumání na tematiku partnerských vztahů, bydlení a pracovního uplatnění. Cíle jsou z mého pohledu formulovány dosti povrchně, prospělo by jim konkrétnější a hlouběji promyšlené pojetí. Následně položené výzkumné otázky souvisí s dílčími cíli a tematicky vhodně doplňují a rozšiřují výzkumné cíle. Všechny cíle souvisí s pojetím celé práce a i přes drobnou výhradu s jejich formulací tvoří vhodný výchozí rámec pro míření a realizaci celého výzkumného šetření.

Struktura

Bakalářská práce je v souladu se standardy pro psaní závěrečné práce rozdělena na část teoretickou a empirickou. Empiricky orientovaný text zpracovaný ve třetí kapitole prezentuje vlastní výzkumné šetření. Struktura práce je logicky provázána, kapitoly na sebe navazují a vhodně se doplňují.

Obsahová stránka

Autorka v rámci své bakalářské práce prokázala schopnost pracovat se zdroji v souladu se zvolenou citační normou. V textu rozlišuje mezi citací přímou a nepřímou. V textu mohlo být využito více zahraničních zdrojů, rovněž zde postrádám snahu o komparaci zdrojů a hlubší práci s literaturou, které je v této oblasti dostatek. V částech, kde autorka cituje pouze jeden internetový zdroj bych rovněž ocenila srovnání s aktuální knižní odbornou literaturou. Práce je obsahově zajímavá a má pěkné téma, ale kdyby jí bylo věnováno více času a pozornosti a všechna témata i samotný výzkum byly zpracovány důsledněji, jistě by to kvalitu celého textu výrazně pozvedlo.

Metodologie šetření

Bakalářská práce je kvalitativního charakteru s využitím polostrukturovaných rozhovorů s 5 informanty (4 matky dospělých osob s MP) a vychovatelka Domova pro osoby se zdravotním postižením. Kdyby měla autorka na realizaci výzkumu více času, jistě by bylo lepší, kdyby do výzkumu zapojila více pracovníků sociálních služeb a organizací, věnujících se podpoře dospělých osob s MP v samostatném životě mimo rodinu. Lépe by to vystihlo výzkumné záměry autorky. Drobnou výtka mám také k tomu, že autorka v textu využívá pro výzkumný vzorek termín respondent, který patří spíše k dotazníkovému šetření (např. v tabulce na str. 34). Celý výzkumný text autorka člení do předem určených kategorií (Partnerské vztahy, Formy bydlení, Pracovní uplatnění), v nichž hlouběji pracuje s konkrétními výzkumnými daty získanými rozhovory s informanty. Oceňuji snahu o kategorizaci a kódování informací, které jsou součástí jednotlivých kategorií a snahu o přehledné zpracování výzkumných dat. Například oblast „Bariéry ztěžující nebo znemožňující vztahy“ je velmi vhodně zvoleným výzkumným zaměřením. Autorka ve své práci uvádí velké množství zajímavých informací, které v závěru shrnuje a vyvozuje z nich závěry. Na kvalitě práce se podepsal výrazný časový pres především při realizaci a vyhodnocení výzkumného šetření. Kdyby měla autorka na práci více času, pracovala průběžně, důsledněji a do hloubky promyslela a lépe postavila výzkumné cíle, lépe zvolila výzkumný vzorek a výzkumná data zpracovala s větší důsledností a praktickou využitelností, byla by to práce na velmi dobré úrovni. I tak ale práci hodnotím dobře, autorka se snažila o hlubší metodologické pojetí i přehledné zpracování dat. V závěru empirické kapitoly nalezneme odpovědi na výzkumné otázky, stejně jako přiléhavě zvolenou bilanci nad naplněním stanovených výzkumných cílů. Kladně hodnotím i navržené několika vlastních doporučení pro speciálně pedagogickou praxi, která bakalářskou práci vhodně zakončují a celému textu dodávají další rozměr praktické využitelnosti. I této části však mohlo být (vzhledem k poslání a zaměření celé práce) věnováno více pozornosti.

Formální stránka

Bakalářská práce Adély Engelhartové v rozsahu 55 stran je doplněna o shrnutí v českém i anglickém jazyce a seznam relevantních knižních i internetových zdrojů. V úplném závěru nalezneme přílohou část, která předkládá kompletní znění otázek, využitých v rámci rozhovorů s informanty. Při kontrole aplikací na vyhledávání shod s podobnými dokumenty, vykazovala práce dosti vysokou shodu (25 %). Podle starší verze této aplikace je ale shoda pouze 4% a při podrobném prozkoumání podobností s jinými texty mohu konstatovat, že shoda je vykázána zejména ve formálních částech textu či jednotlivých slovních spojeních či vlastních názvech (prohlášení, legislativa, vymezení definic, klasifikací, názvy publikací atd).

Bakalářská práce odpovídá charakteru studovaného programu, cíle stanovené v rámci vlastního výzkumného šetření se autorce podařilo naplnit. Bakalářskou práci Adély Engelhartové **doporučuji k obhajobě** a navrhuji celkové hodnocení **dobře (C)**.

V Brně, dne 16. května 2022

PhDr. Mgr. et Mgr. Kateřina Heislerová, Ph.D.